

A photograph of an outdoor cafe terrace. In the foreground, there is a wicker sofa and a table with a white cushion. The terrace is paved with cobblestones and has several black metal tables and chairs. In the background, there is a large body of water, a row of houses, and a large green bush. The sky is overcast.

Delårsrapport

2. kvartal
2015

SpareBank
TELEMARK

1

Innholdsfortegnelse

Hovedtall	2
Styrets beretning	3
Resultatregnskap	7
Balanse	8
Resultatregnskap per kvartal	9
Noter til regnskapet	10
Erklæring i henhold til verdipapirhandel loven paragraf 5-6	15

Hovedtall

Beløp i millioner kroner	Hiå				Regnskap 2014
	Q2 2015	Q2 2014	2015	2014	
Fra resultatregnskapet					
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	95,0	91,9	185,8	186,2	370,5
Netto provisjons- og andre inntekter	23,2	45,8	64,0	65,9	120,9
Driftskostnader	58,8	60,2	121,8	123,8	249,4
Driftsresultat før tap	59,3	77,6	127,9	128,3	242,0
Tap og nedskrivninger på utlån/gevinst verdipapirer	-0,8	8,4	-2,8	11,5	12,8
Resultat før skatt	60,1	69,2	130,7	116,8	229,3
Resultat etter skatt	43,3	54,3	98,1	88,2	174,2
Fra balansen					
Forretningskapital			26.321	24.601	25.406
Forvaltningskapital			20.278	19.402	19.606
Brutto utlån inkl overføring til boligkreditt			23.502	21.643	22.451
Brutto utlån ekskl overføring til boligkreditt			17.459	16.443	16.651
Utlån overført til boligkreditt			6.043	5.200	5.800
Utlån bedriftsmarkedet			5.503	5.223	5.187
Utlån personmarkedet inkl overføring til boligkreditt			17.999	16.420	17.265
Innskudd fra kunder			12.783	12.097	12.510
Innskudd bedriftsmarkedet			3.708	3.450	3.776
Innskudd personmarkedet			9.075	8.647	8.734
Egenkapital			2.147	2.000	2.031
Ansvarlig kapital			1.713	1.665	1.799
Nøkkeltall ¹⁾					
Egenkapitalavkastning			9,5 %	9,1 %	8,8 %
Rentenetto			1,60 %	1,61 %	1,58 %
Kostnader/ inntekter			48,8 %	49,1 %	50,7 %
Innskuddsdekning			73,2 %	73,6 %	75,1 %
Utlån overført til boligkreditt i prosent av brutto utlån			25,7 %	24,0 %	25,8 %
Vekst i forretningskapital siste 12 måneder			7,0 %	7,6 %	9,0 %
Utlånsvekst siste 12 måneder			8,6 %	7,2 %	6,8 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder			5,7 %	6,1 %	9,4 %
Ren kjernekapitaldekning			16,0 %	15,5 %	17,0 %
Kjernekapitaldekning			16,0 %	16,2 %	17,0 %
Kapitaldekning			16,0 %	16,2 %	17,0 %
Leverage ratio (LR)			8,1 %	7,9 %	8,8 %
Antall ansatte			171	178	173
Antall årsverk			164,5	168,8	166,5

1) Egenkapitalavkastning er bankens overskudd målt mot gjennomsnittlig egenkapital i perioden.
 Kostnader/inntekter er totale kostnader/totalte inntekter.
 Innskuddsdekning er innskudd fra kunder/ brutto utlån eksklusive overføring til boligkreditt.

Styrets beretning

Hovedtall

- Resultat før skatt 130,7 (116,8) millioner kroner
- Resultat etter skatt 98,1 (88,2) millioner kroner
- Avkastning på egenkapitalen 9,5 (9,1) prosent
- Ren kjernekapital 16,0 (15,5) prosent
- Vekst i utlån 8,6 (7,2) prosent og i innskudd 5,7 (6,1) prosent siste 12 måneder
- Tap på utlån -2,8 (11,5) millioner kroner

Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt.

Godt resultat for første halvår 2015

Sparebanken Telemark oppnådde et resultat før skatt på 130,7 (116,8) millioner kroner for første halvår 2015, og et resultat etter skatt på 98,1 (88,2) millioner kroner. Avkastning på egenkapitalen ble på 9,5 (9,1) prosent.

Den gode utlånsveksten i fjerde kvartal i fjor fortsatte i første halvår i år, selv om konkurransen om både bedrifts- og personkunder er ytterligere forsterket. Økt utlånsvolum og bedret innskuddsmargin bidro til marginalt endret rentenetto i første halvår 2015. Andre driftsinntekter ble redusert som følge av lavere utbytte spesielt fra SamSpar AS i 2015. Sammen med en gunstig kostnadsutvikling og lave tap gir dette et resultat etter skatt som var 10 millioner kroner høyere enn for første halvår 2014.

Bankens soliditet vurderes som god med en ren kjernekapitaldekning på 16,0 (15,5) prosent. Ved årsskiftet var ren kjernekapitaldekning på 17,0 prosent. Nedgangen fra årsskiftet skyldes i all hovedsak innfrielse av fondsobligasjon på 75 millioner kroner samt økte fradrag eierandeler i andre finansinstitusjoner og en svak økning av risikovektet balanse som følge av utlånsvekst.

Netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra boligkreditt

Netto renteinntekter per andre kvartal ble på 155,8 (148,9) millioner kroner. Renteinntekter fra boliglån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS regnskapsføres som provisjonsinntekter i bankens regnskap. Samlede netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra boliglån overført til boligkredittselskapet ble på 185,8 (186,2) millioner kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 0,2 prosent fra året før. Bankens rentenetto ble på 1,60 (1,61) prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt ble redusert med om lag 7,4 millioner kroner til 30,0 millioner kroner i første halvår 2015 målt mot samme periode i fjor. Provisjonsmarginen fra boligkredittselskapet for første halvår er på 1,02 prosent mot 1,43 prosent i 2014.

I 2015 skal banken betale sikringsfondsavgift på 9,5 millioner kroner mot 9,2 millioner kroner i 2014. Sikringsfondsavgiften er periodisert i regnskapet per første halvår med 4,7 (4,6) millioner kroner.

Netto provisjons- og andre driftsinntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble på 43,5 (40,5) millioner kroner. Provisjonsinntektene viser en oppgang fra forrige år som følge av jevn økning innenfor verdipapiriromsetning, betalingsformidling og forsikring.

Avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble på 20,4 (25,3) millioner kroner. Reduksjonen i inntekter fra finansielle investeringer skyldes redusert utbytte spesielt fra SamSpar AS i 2015.

Driftskostnader

Totale driftskostnader pr utgangen av første halvår utgjorde 121,8 (123,8) millioner kroner, som er en reduksjon på 1,9 millioner kroner (1,6 prosent). Bankens driftskostnader i forhold til totale inntekter ble på 48,8 (49,1) prosent.

Tap på utlån og garantier

Bankens tap per utgangen av første halvår viser en inntektsføring på 2,8 millioner kroner mot en kostnad på 11,5 millioner kroner i 2014. Inntektsføringen består i all hovedsak av tilbakeføring av tidligere års nedskrivning etter engasjementsgjennomgang i andre kvartal. Styret har lagt vekt på at banken skal ha en moderat risikoprofil på kredittrisiko, og har historisk hatt lave realiserte tap på utlån og garantier. Styret anser de avsetninger/nedskrivninger som er gjennomført i regnskapet som tilstrekkelige til å møte eventuelle verdifall på dagens utlån og garantier.

Banken har tett oppfølging av problemlån (misligholdte og tapsutsatte engasjement). Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er etter styrets vurdering god og misligholdte og tapsutsatte engasjement har siden årsskiftet blitt redusert med 26 millioner kroner. Problemlån var ved utgangen av første halvår på 291 (266) millioner kroner, herav misligholdte engasjement 103 (106) millioner kroner. Brutto misligholdte engasjement utgjorde 0,6 (0,6) prosent av brutto utlån.

Balanseutvikling

Bankens forretningskapital¹ var på 26.321 (24.601) millioner kroner ved utgangen av andre kvartal, en økning på 1.720 millioner kroner eller 7,0 prosent målt mot samme periode i 2014. Bankens forvaltningskapital var på 20.278 (19.402) millioner kroner.

Utlån

Samlede utlån før overføring til boligkreditt var ved utgangen av første halvår på 23.502 (21.643) millioner kroner, som er en økning på 8,6 prosent siste 12 måneder. Samlede utlån etter overføring til boligkreditt var på 17.459 (16.443) millioner kroner. Dette tilsvarer en utlånsvekst på 6,2 prosent siste 12 måneder. Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS per utgangen av kvartalet var på 6.043 millioner kroner, som utgjør 25,7 prosent av brutto utlån og 33,6 prosent av brutto utlån til personmarkedet. Av bankens samlede utlån inkludert boligkreditt utgjorde andelen til næringslivet 23,4 prosent mot 23,1 prosent ved årsskiftet.

Ved utgangen av andre kvartal hadde banken fastrenteutlån på 1.144 millioner kroner, som er en økning på 25 prosent fra samme periode i 2014.

Nedskrivning på individuelle og grupper av utlån var ved utgangen av første halvår 164 (160) millioner kroner eller 0,70 (0,74) prosent av brutto utlån herav nedskrivninger på individuelle utlån på 116 (100) millioner kroner. Se note 2 for nærmere spesifisering i forhold til fordeling av utlån til bedrifts – og personmarked.

Garantier

Bankens garantivolum var ved utgangen av andre kvartal på 246 (293) millioner kroner.

¹Forretningskapital er definert som summen av bankens forvaltningskapital og utlånsportefølje overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Innskudd

Innskudd fra kunder var ved utgangen av andre kvartal på 12.783 (12.097) millioner kroner, som tilsvarer en årsvekst på 686 millioner kroner eller 5,7 prosent. Innskuddsdekningen etter overføring til boligkreditt ved utgangen av kvartalet var på 73,2 (73,6) prosent.

Langsiktig finansiering

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av andre kvartal på 4.930 (4.813) millioner kroner. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er i sin helhet obligasjonsgjeld. I tillegg har banken et bilateralt lån på 150 millioner kroner. Dette er lån til Eksportfinans ASA med forfall i september 2022. Gjenværende løpetid på bankens langsiktige finansiering var ved utgangen av juni på 3,0 (2,8) år.

Verdipapirer

Bankens beholdning av rentebærende verdipapirer var ved utgangen av andre kvartal på 1.141 (1.219) millioner kroner. Obligasjonsporteføljen inkluderer obligasjonslån og ansvarlig lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS med til sammen 288 millioner kroner. Gjennomsnittlig løpetid på bankens obligasjonsportefølge var ved utgangen av kvartalet på 2,4 år.

Bokført verdi av aksjefond, børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis utgjorde 19,5 millioner kroner (0,1 prosent av forvaltningskapitalen).

Aksjer i datterselskap og felleskontrollert virksomhet

Bokført verdi av aksjer i datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og andre anleggsaksjer utgjorde 501 millioner kroner.

Investeringene i datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og andre anleggsaksjer er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig, og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Utbytte fra datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas/vedtas.

Sparebanken Telemark har tre datterselskaper; Tufte Eiendom AS, Sparebankgården AS og Eiendomsmegler 1 Telemark AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap fordi datterselskapene ikke anses for å ha betydning for å bedømme bankens stilling og resultat. Banken har eierandeler SamSpar AS (7,82 prosent) og SamSpar Bankinvest I AS (12,32 prosent) som er klassifisert som felleskontrollert virksomhet. Viser til omtale i årsregnskapet ifht beskrivelse av selskapene.

Egenkapital og soliditet

Bankens egenkapital var ved utgangen av første halvår på 2.147 millioner kroner inkludert resultat hittil i år. Avkastningen på egenkapitalen ble på 9,5 (9,1) prosent.

Bankens ansvarlige kapital utgjorde ved utgangen av første halvår 2015 1.713 (1.665) millioner kroner. Dette gir en ren kjernekapitaldekning på 16,0 (15,5) prosent tilsvarende som kapital- og kjernekapitaldekning.

Regnskapet er urevidert slik at resultat hittil i år ikke er tillagt den ansvarlige kapitalen.

Organisatoriske forhold

Banken hadde ved utgangen av andre kvartal 171 ansatte fordelt på 164,5 årsverk mot 178 ansatte og 168,8 årsverk på samme tidspunkt i fjor.

Risikostyring

Kreditrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåkning av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank1 Alliansen hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Tapsutviklingen i banken vil være avhengig av den generelle økonomiske utviklingen i Norge. Det har hittil i år vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer.

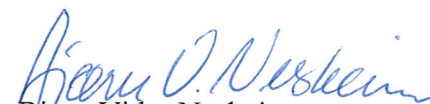
Utsiktene fremover

Styret vurderer bankens resultat som godt og det er gjort flere tiltak som har bedret bankens underliggende drift. Som for tidligere perioder er imidlertid styret usikker på om den gode lønnsomheten kan opprettholdes på dagens nivå. I tråd med markedsaktørene forventer styret at det lave rentenivået vil vedvare på mellomlang sikt. Lave renter vil, alt annet like, over tid kunne redusere bankens inntjening. På tross av fallende renter og press på kundemarginer, har den gode lønnsomheten blitt opprettholdt på grunn av god vekst. Den omstilling som norsk økonomi nå så vidt har startet på, vil kunne bety lavere økonomisk aktivitet i Telemark. Dette vil igjen kunne slå ut i lavere utlånsvekst til næringslivet. Så langt har Telemark ikke blitt spesielt truffet av omstillingen i norsk økonomi, men har en økning i arbeidsledigheten på linje med andre sammenlignbare fylker og regioner. Styret forventer ytterligere press på marginer. Banken vil møte disse utfordringene gjennom tiltak for å øke kostnadseffektiviteten. Styret er med dette ståstedet tilfreds med at banken har en høy soliditet og en god likviditetssituasjon.

Porsgrunn, 13. august 2015
Styret i Sparebanken Telemark

Per Richard Johansen (sign)
Styrets leder

Per Wold (sign)

Bjørn Vidar Nesheim

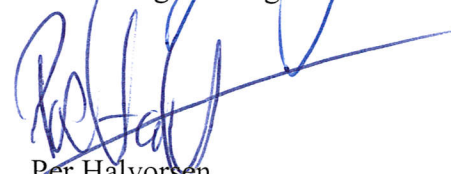
Ingeborg Fogt Bergby (sign)

Geir Olav Ryntveit

Anne Berg Behring

Jan Berge

Per Halvorsen
Adm. banksjef

Resultatregnskap

Resultatregnskap Beløp i millioner kroner	Q2 2015	Q2 2014	Hiå		2014
			2015	2014	
Renteinntekter	162,9	182,1	331,5	360,9	726,5
Rentekostnader	82,1	107,7	175,7	212,0	425,3
Netto renteinntekter	80,8	74,4	155,8	148,9	301,3
Provisjonsinntekter boligkreditt	14,2	17,6	30,0	37,4	69,3
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	95,0	91,9	185,8	186,2	370,5
Provisjonsinntekter andre	25,9	24,6	51,0	47,8	99,2
Provisjonskostnader	4,3	5,2	8,9	9,9	19,7
Annen driftsinntekt	0,5	1,9	1,4	2,6	3,7
Netto provisjons- og andre inntekter	22,1	21,4	43,5	40,5	83,2
Utbytte	1	23,7	20,5	24,7	35,8
Nto. verdiendring på verdipapirer og gevinst/tap (-) valuta	-0,4	0,8	-0,0	0,7	1,9
Netto avkastning på finansielle investeringer	1,0	24,4	20,4	25,3	37,6
Sum inntekter	118,2	137,8	249,8	252,1	491,4
Lønn og andre personalkostnader	31,0	31,8	65,3	65,3	125,7
Administrasjonskostnader og annen driftskostnad	17,7	15,5	34,3	31,9	71,8
Ordinære avskrivninger	2,4	2,8	4,9	5,9	11,5
Annen driftskostnad	7,7	10,0	17,3	20,7	40,3
Sum driftskostnader	58,8	60,2	121,8	123,8	249,4
Driftsresultat før tap	59,3	77,6	127,9	128,3	242,0
Tap på utlån og garantier	-0,8	8,4	-2,8	11,5	31,5
Gevinst/ tap (-) på verdipapirer som er anleggsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8
Resultat av ordinær drift før skatt	60,1	69,2	130,7	116,8	229,3
Skattekostnad	16,8	15,0	32,6	28,6	55,0
Resultat av ordinær drift etter skatt	43,3	54,3	98,1	88,2	174,2

Balanse

Balanse			
Beløp i millioner kroner	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Kontanter og fordringer på sentralbanker	84	194	109
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.077	946	1.143
Brutto utlån til og fordringer på kunder	17.459	16.443	16.651
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-116	-110	-128
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-48	-50	-46
<i>Sum netto utlån og fordringer på kunder</i>	<i>17.295</i>	<i>16.283</i>	<i>16.477</i>
Overtatte eiendeler	6	6	6
Rentebærende verdipapirer	1.141	1.219	1.196
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	488	488	469
Aksjer i datterselskaper	32	34	32
Andre eiendeler	155	232	174
Sum eiendeler	20.278	19.402	19.606
Gjeld til kredittinstitusjoner	150	150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.783	12.097	12.510
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.930	4.813	4.634
Annen kortsiktig gjeld	225	241	163
Pensjonsforpliktelser	43	26	43
Fondsobligasjon	0	75	75
Sum gjeld	18.131	17.402	17.575
Innskutt egenkapital			
Eierandelskapital inkl. overkursfond	678	660	660
Opptjent egenkapital			
Grunnfondskapital	1.268	1.174	1.268
Utjevningsfond	103	78	103
Udisponert resultat	98	88	
Sum egenkapital	2.147	2.000	2.031
Sum gjeld og egenkapital	20.278	19.402	19.606
Poster utenom balansen			
Portefølje SpareBank 1 Boligkreditt AS	6.043	5.200	5.800
Pantstillelser	204	270	204
Garantistillelser	246	293	264

Resultatregnskap per kvartal

Resultatregnskap	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Beløp i millioner kroner	2013	2013	2014	2014	2014	2014	2015	2015
Renteinntekter	180	181	179	182	185	180	169	163
Rentekostnader	103	103	104	108	110	103	94	82
Netto renteinntekter	76	78	75	74	75	77	75	81
Provisjonsinntekter boligkreditt	18	19	20	18	17	15	16	14
Netto renteinntekter inkl. boligkreditt	94	96	94	92	92	92	91	95
Provisjonsinntekter	26	25	23	25	27	25	25	26
Provisjonskostnader	6	5	5	5	5	5	5	4
Andre driftsinntekter	1	11	1	2	1	1	1	1
Netto provisjons- og andre inntekter	21	31	19	21	23	20	21	22
Utbytte	2	0	1	24	10	1	19	1
Nto. verdiendring på verdipapirer og gevinst/tap (-) valuta	-2	1	-0	1	1	1	0	-0
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	1	1	24	10	2	19	1
Sum inntekter	116	128	114	138	125	115	132	118
Lønn og andre personalkostnader	26	40	33	32	27	34	34	31
Administrasjonskostnader	19	20	16	16	17	23	17	18
Avskrivninger	3	3	3	3	3	3	2	2
Andre driftskostnader	9	9	11	10	11	9	10	8
Sum driftskostnader	57	73	64	60	57	69	63	59
Driftsresultat før tap	58	55	51	78	68	46	69	59
Tap på utlån, garantier mv	-4	14	3	8	6	14	-2	-1
Gevinst/ tap (-) på verdipapirer som er anleggsmidler	0	-4	0	0	20	-2	0	0
Resultat av ordinær drift før skatt	62	37	48	69	83	30	71	60
Skattekostnad	18	14	14	15	15	11	16	17
Resultat av ordinær drift etter skatt	44	23	34	54	67	19	55	43

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsrapporten for SpareBank 1 Telemark omfatter perioden 01.01.–30.06.2015. Kvartalsrapporten er utarbeidet etter regnskapslovens regler, samt regnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder (NGAAP). For nærmere beskrivelse av anvendte regnskapsprinsipper vises det til årsregnskapet for 2014.

Presentasjonsvalutaen i kvartalsrapporten er i norske kroner som tilsvarer bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre annet er angitt.

Kvartalsrapporten er ikke revidert.

Note 2 Utlån til og fordringer på kunder

Utlån fordelt på næring og sektor

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Primærnæringer	139	131	134
Bygg og anlegg	296	445	303
Varehandel, hotell og restaurant	318	300	292
Transport og kommunikasjon	230	245	241
Eiendomsdrift	2.237	2.219	2.169
Eiendomsdrift borettslag	1.372	1.165	1.332
Tjenesteytende næring	385	267	277
Finansiell og offentlig sektor	90	104	91
Øvrige næringer	437	348	346
Sum utlån på bedriftsmarked	5.503	5.223	5.187
Personmarked	11.955	11.220	11.465
Sum brutto utlån	17.459	16.443	16.651
Utlån overført til boligkreditt	6.043	5.200	5.800
Brutto utlån inkl. boligkreditt	23.502	21.643	22.451

Risikoklassifisering

Brutto utlån inkl. ubenyttede kreditter	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Svært lav	50,5 %	48,0 %	49,2 %
Lav	14,5 %	14,6 %	14,5 %
Middels	23,3 %	23,8 %	24,4 %
Høy	5,5 %	6,3 %	4,9 %
Svært høy	4,5 %	5,8 %	5,2 %
Misligholdte og nedskrevne eng.	1,7 %	1,6 %	1,8 %
Sum	100 %	100 %	100 %
Sum utlån og ubenyttede kreditter	18.906	17.825	17.661

Garantier	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Svært lav	26,0 %	16,1 %	19,4 %
Lav	10,7 %	7,9 %	7,7 %
Middels	48,2 %	58,7 %	58,4 %
Høy	6,7 %	6,8 %	3,4 %
Svært høy	5,5 %	7,3 %	7,4 %
Misligholdte og nedskrevne eng.	3,0 %	3,1 %	3,7 %
Sum	100 %	100 %	100 %
Sum garantier	246	293	264

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Misligholdte engasjement	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Brutto misligholdte engasjement	103	106	122
- individuelle nedskrivninger	35	24	33
Netto misligholdte engasjement	68	82	89

Tapsutsatte engasjementer	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Brutto tapsutsatte engasjement	188	159	195
- individuelle nedskrivninger	80	86	94
Netto tapsutsatte engasjement	107	74	101

Individuelle nedskrivninger

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	128	108	108
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	10	14	20
+ nye individuelle nedskrivninger inkl amortiseringseffekt	7	19	49
- konstaterede tap, hvor det tidl. er foretatt ind.neds.	-10	-12	-17
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger	-19	-19	-32
Sum individuelle nedskrivninger	116	110	128

De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet;

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Bedriftsmarked	96	93	108
Personmarked	20	17	20
Sum individuelle nedskrivninger	116	110	128

Gruppenedskrivninger

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01	46,3	51,0	51,0
+ endringer i gruppevisse nedskrivninger	1,3	-0,8	-4,7
Sum gruppevisse nedskrivninger	47,6	50,2	46,3

De gruppevisse nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppenedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. De gruppevisse nedskrivningene fordeler seg som følger på bedrifts- og privatmarkedet;

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Bedriftsmarked	21,1	22,4	22,1
Personmarked	26,5	27,8	24,2
Sum gruppevise nedskrivninger	47,6	50,2	46,3

Kostnadsført tap på utlån og garantier

Beløp i tusen kroner	30.06.2015	30.06.2014	2014
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-2.128	12.900	36.416
+/- periodens endring i gruppevise nedskrivninger	1.300	-800	-4.700
+ periodens konstaterte tap som tidl. ikke er avsatt	59	213	383
- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte	-2.213	-1.089	-1.697
+ nedskrivninger på overtatte eiendeler	0	0	0
+ periodens nedskrivning på garantier	200	283	1.140
Kostnadsført tap på utlån	-2.781	11.507	31.541

Note 3 Innskudd fra kunder fordelt på næringer

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Primærnæringer	109	112	99
Bygg og anlegg	341	295	342
Varehandel, hotell og restaurant	469	396	459
Transport og kommunikasjon	185	174	188
Eiendomsdrift	844	665	799
Tjenesteytende næring	1.295	1.292	1.292
Finansiell og offentlig sektor	258	330	424
Øvrige næringer	207	186	174
Sum bedriftsmarkedet	3.708	3.450	3.776
Personmarked	9.075	8.647	8.734
Sum innskudd fra kunder	12.783	12.097	12.510

Note 4 Kapitaldekning

Fra og med tredje kvartal 2014 rapporterte banken etter CRD IV regelverket. Sammenlignbare tall for andre kvartal 2014 i kapitaldekningen er ikke omarbeidet etter CRD IV.

Ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Innskutt egenkapital	678	660	660
Opptjent egenkapital	1.371	1.252	1.371
Minoritetsinteresse	0	2	0
Annen egenkapital	0	0	0
Egenkapital	2.049	1.914	2.031
Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-1	0	-1
Goodwill og utsatt skattefordel	-4	-13	-4
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	-226	0
Fradrag for kapitaldekningsreserve	0	-85	0
Direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-330	0	-226
Ren kjernekapital	1.713	1.590	1.799
Fondsobligasjon	0	75	75
Direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	0	0	-75
Kjernekapital	1.713	1.665	1.799
Tilleggs kapital utover kjernekapital			
Tidsbegrenset ansvarlig kapital			
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor			
Tilleggs kapital	0	0	0
Ansvarlig kapital	1.713	1.665	1.799
Kreditrisiko *	10.015	9.871	9.855
Operasjonell risiko	708	777	708
Posisjonsrisiko for handelsporteføljen	0	0	0
Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	15	0	2
Fradrag gruppevis nedskrivninger	0	-50	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	-226	0
Fradrag for kapitaldekningsreserve	0	-85	0
Risikovektet balanse	10.738	10.287	10.565
Ren kjernekapitaldekning	16,0 %	15,5 %	17,0 %
Kjernekapitaldekning	16,0 %	16,2 %	17,0 %
Kapitaldekning	16,0 %	16,2 %	17,0 %

Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5 %)	268		264
Motsyklisk buffer (0,0 %) **	0		0
Systemrisikobuffer (3,0 %)	322		317
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	591		581
Tilgjengelig ren kjernekapital	1.230		1.324

** fra 1.7.2015 1 prosent

* Spesifikasjon av kredittrisiko - risikovektet	30.06.2015	31.03.2014	31.12.2014
Stater			
Lokale og regionale myndigheter	4	5	5
Institusjoner	410	326	418
Foretak	1.431	1.498	1.198
Massemarked	2.173	2.117	2.725
Pantesikkerhet i eiendom:			
- Pantesikkerhet i boligeiendom	4.349	4.084	3.904
- Pantesikkerhet i næringsseiendom	1.377	1.460	1.303
Forfalte engasjementer	68	88	84
Obligasjoner med fortrinnsrett	43	45	48
Andeler i verdipapirfond	5	5	5
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	155	243	166
Sum kredittrisiko	10.015	9.871	9.855

Note 5 SpareBank 1 Boligkreditt AS

Banken selger boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt som igjen utsteder obligasjoner til investorer med sikkerhet i de overførte boliglånene. Det er i hittil i 2015 netto solgt boliglån til en verdi av 243 millioner kroner. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 6.043 millioner kroner ved utgangen av kvartalet. Utlånene selges til balanseført verdi se note 2 for spesifikasjon av utlån. Banken mottar provisjon for de solgte boliglånene tilsvarende renteinntekten på lånene redusert med gjennomsnittlig finansieringskostnad i SpareBank 1 Boligkreditt AS og administrasjonskostnader. I den grad det oppstår tap vil dette først bli avregnet mot den provisjonene samtlige aksjonærer mottar for den gjenstående del av kalenderåret.

De overførte lånene må ha en LTV på under 70 prosent på salgstidspunktet. Gjennomsnittlig LTV for de solgte lånene fra Sparebanken Telemark er under 50 prosent.

Likviditetsfasilitet

Sparebanken Telemark har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt at foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet i henhold til kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS har Sparebanken Telemark også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst 9 prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Foretaket hadde ved årsskiftet ca 14 prosent ansvarlig kapital, hvorav ca 12 prosent er kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i foretaket har banken vurdert

det det som usannsynlig at det blir innkalt kapital i henhold til denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

Overdragelse av utlån til SpareBank 1 Næringskreditt AS

Sparebanken Telemark har ikke overført næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt AS per 30.06.2015. Tilsvarende avtaler om likviditetsfasilitet og aksjonæravtale soliditet gjelder også for SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Erklæring i henhold til verdipapirhandel loven paragraf 5-6

Vi erklærer, etter beste overbevisning at kvartalsregnskapet for Sparebanken Telemark for perioden 1. januar til 30. juni 2015 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at kvartalsberetningen gir en rettviseende;

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på kvartalsregnskapet
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor i neste regnskapsperiode

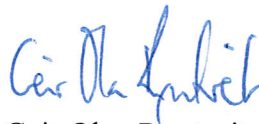
Porsgrunn, 13. august 2015
Styret i Sparebanken Telemark

Per Richard Johansen (sign)
Styrets leder

Per Wold

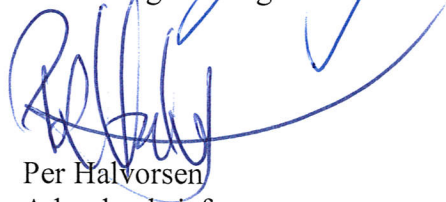

Bjørn Vidar Nesheim

Ingeborg Fogt Bergby (sign)

Geir Olav Ryntveit

Anne Berg Behring

Jan Berge

Per Halvorsen
Adm. banksjef

Banken for Telemark og telemarkinger

SpareBank 1 Telemark

Organisasjonsnummer: 937 891 334

E-post: post@sb1telemark.no

Hjemmeside: sb1telemark.no

Telefon: 02610

Postadresse: Postboks 188, 3901 Porsgrunn

Forretningsadresse: Jernbanegata 15, 3916 Porsgrunn

SpareBank
TELEMARK

